

GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC VÀ PHÁT TRIỂN SẢN PHẨM DU LỊCH Ở CÁC LÀNG DU LỊCH VĂN HÓA TẠI QUẢNG BÌNH

ĐẶNG ĐÔNG HÀ; LƯƠNG CÔNG THÀNH

Sở Du lịch tỉnh Quảng Bình

Quảng Bình là tỉnh có nhiều ưu thế về tự nhiên và văn hóa để phát triển mô hình làng văn hóa du lịch như: di tích lịch sử, lễ hội, ẩm thực, làng nghề truyền thống, các phong tục tập quán, các công trình kiến trúc đặc sắc cùng cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ và đa dạng. Nhưng cả tỉnh hiện nay mới chỉ xây dựng được hai mô hình là mô hình làng văn hóa du lịch xã Cảnh Dương (huyện Quảng Trạch) và mô hình làng văn hóa du lịch xã Cự Năm (huyện Bố Trạch). Số lượng ít ỏi này được xem là chưa tương xứng với những ưu thế mà tỉnh Quảng Bình đang có. Nguyên nhân dẫn đến điều đó vì tỉnh Quảng Bình hiện nay chưa có nhiều kế hoạch, đề án, đề tài... về phát triển loại mô hình làng văn hóa du lịch.

Bên cạnh đó, người dân địa phương vẫn chưa có nhận thức nhiều về loại mô hình này, đặc biệt là các khu vực ở xa trung tâm, các cộng đồng nhỏ có tiềm năng phát triển thì lại thiếu nguồn vốn đầu tư và các cơ sở hạ tầng thiết yếu, đa phần vẫn chỉ mang tính chất tự phát, chưa tạo thành dịch vụ chuyên nghiệp, do đó chưa tăng được nguồn thu từ du khách.

Nâng cao chất lượng nhân lực địa phương tham gia vào nguồn nhân lực du lịch

Cộng đồng dân cư địa phương đóng vai trò vô cùng quan trọng đến sự phát triển của địa phương nói chung và làng văn hóa du lịch nói riêng. Nếu không có sự tham gia của cộng đồng dân cư thì hoạt động du lịch khó mà diễn ra được. Đặc biệt đối với mô hình làng văn hóa du lịch đòi hỏi sự tham gia của cộng đồng dân

cư thì mang tính quyết định trong việc đưa lại hiệu quả cho mô hình du lịch này.

Đào tạo kỹ năng đón tiếp, phục vụ du khách trong quá trình lưu trú tại làng. Giới thiệu, hướng dẫn người dân địa phương về cách giao tiếp, thái độ, hành động đón tiếp du khách, đảm bảo tính hài hòa, nồng nhiệt, an toàn và thân thiện đối với du khách.

Cử cán bộ đi tham quan học hỏi kinh nghiệm của một số làng văn hóa du lịch trong, ngoài tỉnh để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ hoặc gửi con em người dân địa phương tới các trường đào tạo chuyên nghiệp về du lịch để về truyền đạt, đào tạo lại cho người dân địa phương.

Phối hợp với Sở Du lịch và Sở Văn hóa - Thể thao tổ chức các lớp tập huấn cho từng đối tượng: luyện tập văn nghệ, duy trì và phát huy các câu lạc bộ văn hóa truyền thống, làng nghề thủ công, giao tiếp, ứng xử với du khách, học ngoại ngữ, học về kiến thức ẩm thực, học cách sắp đặt nội thất bên trong nhà nghỉ của dân... Mở rộng các hoạt động giáo dục, tuyên truyền vận động ý thức Nhân dân trong kinh doanh du lịch, đón tiếp du khách, xây dựng ý thức “toàn dân cùng làm du lịch” vì lợi ích chung, phấn đấu để mỗi người dân sinh sống trong làng cũng phải trở thành hướng dẫn viên, giới thiệu cho du khách về vẻ đẹp của quê hương mình.

Giải pháp về phát triển sản phẩm du lịch

Tạo sản phẩm du lịch từ giá trị văn hóa của địa phương. Mỗi địa phương thường có những giá trị văn hóa riêng biệt, độc đáo không nơi

Du khách trải nghiệm cuộc sống với người dân địa phương tại làng Cự Nẫm Ảnh: Đ.Đ.H

nào giống nhau. Vì thế sản phẩm của làng văn hóa du lịch cần mang tính đặc thù, bản sắc riêng phân biệt với các sản phẩm của các địa phương khác. Cần thu hút các sản phẩm do chính người dân địa phương sản xuất ra thay vì sao chép những sản phẩm (lưu niệm, OCOP...) ở những nơi khác mang về bán. Các gia đình có nghề truyền thống như làm nón lá, chiếu cói, nước mắm,... cần đầu tư và tạo ra những sản phẩm chất lượng hơn nữa mang thương hiệu riêng.

Bên cạnh đó, cần tăng cường các hoạt động tham quan và trải nghiệm dựa trên các làng nghề truyền thống như hoạt động tham gia làm nước mắm ở Cảnh Dương, làm mây tre đan ở Thọ Đơn, Quảng Văn (huyện Quảng Trạch); làm nón lá ở xã Quy Hậu, làm chiếu cói làng An Xá (huyện Lệ Thủy); rèn đúc ở Mai Hồng (huyện Bố Trạch)... Tham gia vào các lễ hội truyền thống địa phương như lễ hội đua, bơi thuyền trên sông Kiến Giang (huyện Lệ Thủy); Lễ hội đập trống của người Ma Coong (huyện Bố Trạch), Lễ hội cầu ngư của người dân vùng

biển thuộc các huyện Quảng Trạch, Bố Trạch, Quảng Ninh, Lệ Thủy, thị xã Ba Đồn và thành phố Đồng Hới... Các hoạt động du lịch tại làng cần đầu tư, thu hút được du khách đến xem, học hỏi, tìm hiểu và khám phá các phong tục tập quán của cộng đồng địa phương, bao gồm việc sử dụng ngôn ngữ, phong tục tập quán, lễ hội văn hóa truyền thống.

Muốn khai thác các thế mạnh, cần đa dạng hóa các hoạt động khai thác tài nguyên du lịch văn hóa phục vụ các hoạt động du lịch nhằm đáp ứng các nhu cầu xem, giải trí của du khách như tổ chức tham quan cảnh đẹp thiên nhiên, tổ chức lễ hội, sinh hoạt văn hóa, giới thiệu trình diễn văn nghệ dân gian... Khai thác các nguồn lực, tài nguyên du lịch văn hóa đáp ứng nhu cầu nghỉ ngơi, ăn uống của du khách.

Xây dựng các nhà nghỉ, phòng nghỉ mang phong cách bản địa, tổ chức các cửa hàng ẩm thực địa phương...; xây dựng các khu check-in gắn với các biểu tượng đặc trưng của làng; bố trí không gian chụp ảnh kỷ niệm ở các địa điểm như điếm dừng chân, điếm bán hàng,

trung bày các sản phẩm lưu niệm, sản phẩm OCOP địa phương.

Phối hợp với hộ dân thực hiện các khu canh tác đặc thù tạo sự phong phú đa dạng cho nhu cầu khách hàng và thúc đẩy phát triển bền vững cho canh tác nông nghiệp tại làng. Tất cả các làng đều đưa văn hóa truyền thống và các hoạt động nghệ thuật vào thu hút khách du lịch. Tạo không gian để tổ chức biểu diễn văn hóa nghệ thuật truyền thống của địa phương hoặc các dân tộc thiểu số đang sinh sống trong địa phận của làng văn hóa du lịch.

Quản lý hợp lý và coi trọng chất lượng sản phẩm du lịch

Thời gian qua, tại hai mô hình làng văn hóa du lịch tại xã Cảnh Dương và xã Cự Nẫm đã phần nào khẳng định được vị thế du lịch của mình; xây dựng kế hoạch, định hướng, phát triển ngắn và dài hạn, đảm bảo môi trường du lịch văn minh, an toàn, thân thiện, gắn với phát triển nông thôn mới tại địa phương. Mặt khác, để tạo niềm tin và sức hấp dẫn đối với du khách trong và ngoài nước, làng cần lường trước áp lực của phát triển du lịch và áp dụng kỹ thuật quản lý để ngăn chặn hội chứng cám dỗ của một điểm đến du lịch. Tất cả các bên cùng phối hợp để bảo vệ môi trường sống, thắng cảnh và văn hóa địa phương, giảm thiểu các tác động tiêu cực tới các di sản văn hóa - tự nhiên và môi trường hiện có. Nội dung hương ước, quy ước của làng cần bổ sung những vấn đề liên quan đến làng du lịch văn hóa như thống nhất giá cả, không tranh chấp khách, xây dựng phong cách văn hóa đối với mỗi loại hình dịch vụ.

Khi du khách đến thăm quan làng văn hóa du lịch, họ không chỉ thưởng ngoạn vẻ đẹp tự nhiên mà còn muốn được cung cấp thêm nhiều kiến thức, kỹ năng sống từ cộng đồng dân cư địa phương. Vì vậy, những sinh hoạt văn hóa địa phương cần được nghiên cứu kỹ để có thể

tổ chức thành những hoạt động biểu diễn hấp dẫn. Việc bảo tồn, thể hiện trung thực phong tục tập quán và các giá trị văn hóa phải đi đôi với việc đảm bảo tiện nghi cho khách du lịch, tuy nhiên cũng tránh việc làm mới lại hoàn toàn một cách máy móc gây tổn hại cho những giá trị vật chất truyền thống của gia đình hoặc ảnh hưởng đến bố cục không gian nói chung của địa phương.

Song song đó, làng văn hóa du lịch cần phải được đầu tư tuyến giao thông thuận tiện, tạo những khả năng thực tế để kết nối thành những hành lang di chuyển khách thông qua các phương tiện vận chuyển một cách hợp lý nhất, chi phí thấp nhất từ các thị trường khách du lịch, các sân bay, bến tàu, bến xe... dựa trên nền tảng của hệ thống cơ sở hạ tầng về giao thông. Yếu tố này rất quan trọng, vì một làng dù giàu tài nguyên du lịch văn hóa đến mấy nhưng không thuận tiện về giao thông cũng rất khó thu hút du khách. Các yếu tố khác như hệ thống điện, nước, vệ sinh, thông tin liên lạc cũng phải đảm bảo để du khách có thể lưu trú và khám phá các tài nguyên cũng như đời sống địa phương...

Như vậy, Quảng Bình cần sớm xây dựng, hoàn thiện các cơ chế, chính sách cũng như các chiến lược nhằm thúc đẩy sự phát triển của các mô hình làng văn hóa du lịch chất lượng, tạo cơ chế chính sách thuận lợi cho đầu tư du lịch, đầu tư có trọng điểm và có quy hoạch, đặc biệt nên khuyến khích đầu tư vào các vùng đất còn hoang sơ, khuyến khích phát triển các loại hình du lịch gắn với bảo tồn tự nhiên và văn hóa, khuyến khích sự tham gia của cộng đồng vào phát triển du lịch. Đồng thời, các cấp lãnh đạo Đảng, chính quyền ở huyện và xã sở tại phải nhận thức vấn đề xây dựng làng văn hóa du lịch là vấn đề quan trọng nhằm góp phần phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói giảm nghèo của địa phương ■